

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

YDINTURVALLISUUSNEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 5/2021

Aika Perjantai 13.9.2021 klo 9:02-11:58

Paikka Skype.

Osallistujat	TkT	Lasse Reiman	puheenjohtaja
	TkT	Timo Vanttola	varapuheenjohtaja
	Professori	Juhani Hyvärinen	jäsen
	FT	Petri Kotiluoto	jäsen
	TkT, FT	Heli Talja	jäsen
	Ympäristöneuvos	Susanna Wähä	jäsen
	FM	Timo Äikäs	jäsen
	Pääjohtaja	Petteri Tiippa	pysyvä asiantuntija
	Ylitarkastaja	Karin Rantamäki	sihteeri

Asiantuntijat:	Johtaja	Kirsi Alm-Lytz	STUK
	Johtaja	Jaakko Leino	STUK (kohta 4)
	Johtaja	Karim Peltonen	STUK (kohta 8)
	Apulaisjohtaja	Tapani Virolainen	STUK
	Apulaisjohtaja	Tomi Routamo	STUK
	Viestintäpäällikkö	Piia Kaijanto	STUK (kohta 8)
	Projektipäällikkö	Tomi Koskiniemi	STUK
	Johtava asiantuntija	Jan-Erik Holmberg	STUK
	Johtava asiantuntija	Pia Oedewald	STUK (kohdat 4–6)
	Johtava asiantuntija	Jorma Sandberg	STUK (kohta 4)
	Johtava asiantuntija	Eero Virtanen	STUK (kohta 8)
	Ylitarkastaja	Suvi Ristonmaa	STUK (kohdat 5–6)
	Ylitarkastaja	Niko Leso	STUK (kohta 4)
	Projektipäällikkö	Ari-Pekka Kirkinen	Fortum (kohdat 4–6)
	Projekti-insinööri	Mika Harti	Fortum (kohdat 4–6)
	Vanhempi suunnitteluinsinööri	Jarkko Ahokas	Fortum (kohta 4)
	Vanhempi suunnitteluinsinööri	Jukka Koskenranta	Fortum (kohta 4)

Poissa:

1 Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen 9:02 ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

Hyväksyttiin esityslista.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan (4/2021) hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

3 Edellisestä kokouksesta jääneet tehtävät

Ei ollut.

4 LoPSR: Uudet alustavat seismiset tulokset – tilannekatsaus seismisiin selvityksiin

Jarkko Ahokas (**Fortum**) aloitti esittämällä seismisten kestävyysarvioiden ja selvitysten aikataulun. Suurin osa laitoskierrosten perusteella tehtävistä S1-kestävyysarvioiden tuloksista on raportoitavissa marraskuun loppuun mennessä. Osa laitoskierrosten S1-arviointilaajuuteen kuuluvien laitteiden rakennusten vasteanalyysistä valmistuu vuoden 2021 lopussa, joten laitoskierrosten perusteella tehtävien S1-luokan seismisten kestävyysarvioiden koko kuva saadaan keväällä 2022. Jukka Koskenranta jatkoi kuvaamalla seismisen PRA:n päivitystä ja aikataulua. PRA:n lähtötiedoksi tarvittava hasardiarvio valmistui elokuussa 2021. Vuonna 2022 saadaan ensimmäinen päivitetty arvio seismisestä riskistä. Hän esitteli seuraavaksi seismisiä hasardikäyriä. Suuria kiihtyvyyksiä laitospaikan kallioperässä aiheuttavien maanjäristysten esiintymistaajuus on kasvanut, mutta toisaalta pienten maanjäristysten taajuus arvioidaan pienemmäksi kuin aiemmin. Maavastespektrin uuden arvion keskiarvokäyrä on lähellä vuoden 2018 arvion mediaanikäyrää.

Jarkko Ahokas jatkoi laitoskierroksiin perustuvien kestävyysarvioiden esittelyllä. Seismiset laitoskierrokset tehtiin vuonna 2018 ja kestävyysarviot on tehty vuoden 2018 vastespektriä käyttäen. Ainoastaan dieselrakennuksen laitteiden osalta raportti on kattava. Muiden rakennusten osalta noin puolet arvioitavista laitteista on käsitelty. Laitoskierrosten osalta on otettu huomioon myös rakennusten kerrosvastespektri. Hän esitteli myös S1-kestävyysarvioiden tuloksia. Dieselrakennuksessa on tunnistettu joitain laitteita, lähinnä sähkölaitteita, jotka eivät näiden analyysien mukaan kestäisi suunnittelumaanjäristystä, mutta esimerkiksi LO1 hätädieselein akustojen telineet on jo vaihdettu maanjäristyskestoisiin akkutelineisiin seismisten laitoskierrosten jälkeen.

Jukka Koskenranta käsitteli vielä suunnittelumaanjäristyksen maavastespektriä. Suunnittelumaanjäristys on suunnitteluperuste, joka luvanhaltijan on itse määritettävä noudattaen YVL-ohjetta. Se koostuu maavastespektristä ja maanpinnan huippukiihtyvyydestä. Useimmiten Loviisan analyysissä on käytetty ohjeen YVL B.7 (v. 2013 version) esimerkispespektriä, joka poikkeaa merkittävästi uudemmissa määrittelyistä. Fortum on viime aikoina käyttänyt vuonna 2018 määritettyä spektriä. Hän esitteli vielä Loviisan alustavaa suunnittelumaavastespektriä, joka perustuu vuonna 2021 valmistuneeseen seismiseen hasardiarvioon. Tätä alustavaa suunnittelumaavastespektriä ei kuitenkaan ole vielä lähetetty hyväksyttäväksi STUKille.

Neuvottelukuntaa kiinnosti seismisten selvitysten tilanne määräaikaisen turvallisuusarvion kannalta. Nyt esitetyn aikataulun mukaan kestävyysarvio saadaan vasta ensi keväänä ja päivitetty arvio seismisestä riskistä vasta ensi vuoden aikana. Turvallisuusarvio tulee lausuttavaksi kuitenkin jo tämän vuoden aikana. Fortumin mukaan keskeinen osa deterministisistä analyysistä saadaan raportoitua tämän vuoden aikana. Näihin kuuluu valtaosa deterministisistä analyysistä seuraaville rakennuksille: reaktori-, turbiini- ja valvomo-, diesel- ja automaattiorakennus. Näiden osalta tilanne ei ole juurikaan muuttunut aiemmasta. Sähköjärjestelmien ja automaation sekä syöttövesisäiliön tilanne ei ole myöskään muuttunut aiemmin esitetystä. Seismisen PRA:n päivitystä ei saada tänä vuonna. Fortum totesi, että ei ole ollut hyötyä päivittää seismistä PRA:ta samaan aikaan kun ha-

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

sardiarviota on päivitetty. Lisäksi neuvottelukuntaa kiinnosti seismisten selvitysten ja uuden maavastespektrin päivittämisen syy, koska tektoniikka ja geologia ei ole muuttunut. Fortumin mukaan tarkoituksena on löytää keskeisimmät kohteet, joissa on parannettavaa. Näin voidaan keskittyä niihin. Maavastespektrin taajuustaso ja kiihtyvyydet ovat hyvin lähellä aiemmin käytettyjä. Suurta muutosta ei ole odotettavissa aiempaan deterministiseen arvioon. Seismisessä PRA:ssa käytetään edelleen 2007 valmistunutta seismistä hasardiarviota ja siihen verrattuna 2021 seisminen hasardiarvio on merkittävästi suurempi. Seisminen riskiarvio kasvaa vähäisestä arviolta merkittäväksi osaksi Loviisan voimalaitoksen riskiä. Syöttövesisäiliö on oletettavasti edelleen tärkein komponentti. Tarkkuutta ja herkkyyttä arvioidaan.

Niko Leso esitti **STUK**in näkemyksen Fortumin seismisiin selvityksiin. Hän aloitti taustoitamalla asiaa tarkastelemalla säännöstöä. YVL-ohjeet mm. edellyttävät laitospaikalle määritetyn seismisen hasardin ajantasaisuuden ylläpitämistä, minkä Fortum on tehnyt vuonna 2018. Uusi, päivitetty riskiarvio valmistuu vuonna 2022. Seismisen riskin osuus sydänvauriotaajuudesta kasvaa hieman vuoden 2010 arvioon verrattuna, jolloin sen osuus oli noin 1 % sydänvauriotaajuudesta.

Turvallisuusarvion näkökulmasta Fortumin on arvioitava seismisten selvitysten tulosten perusteella ne maanjäristyskestävyyttä parantavat toimenpiteet, jotka tarvitaan nykyisen käyttöluopajakson aikana sekä mahdollisen käyttöluvan jatkon tapauksessa. Syöttövesisäiliöiden maanjäristyskestävyyden parantamistarve on tunnistettu jo edellisessä PRA:n päivityksessä. Seisminen monitorointi tulee ajankohtaiseksi, jos käyttöluopaa halutaan jatkaa. Nykyisen käyttöluopajakson ajaksi siitä on myönnetty poikkeama.

Seismisten selvitysten aikataulun takia neuvottelukunta joutuu miettimään, miten se käsittelee asian lausunnossaan, joka tarvitaan jo muutaman kuukauden kuluessa. Neuvottelukuntaa kiinnosti, onko Fortumilla suunnitelmia syöttövesisäiliöiden osalta. Fortum toteaa, ettei selkeitä suunnitelmia tai päätöksiä ole vielä tehty. Turvallisuusarvioita on päivitetty ja säiliöiden käyttäytymistä on selvitetty. Lisäksi turbiini- ja valvomorakennuksesta on tehty uudet mallit ja vasteanalyysit. Näiden analyysien valmistumista on odotettu ennen päätösten tekemistä.

Neuvottelukuntaa kiinnosti myös **STUK**in käyttämä ulkopuolinen asiantuntemus. Seismiset hasardiarvioiden suhteen on ollut kansainvälisten asiantuntijoiden kanssa projekti, jonka loppuraporttia kirjoitetaan parhaillaan.

Ulkomaisia asiantuntijoita on aikaisemminkin käytetty avuksi luvanhaltijoiden selvitysten arvioinnissa. Asiantuntijoiden lausunnoissa on todettu puutteita luvanhaltijoiden selvityksissä, mutta toisaalta ei ole saatu selkeää suositusta siitä, miten seisminen hasardi tulisi arvioida Suomessa.

Neuvottelukuntaa kiinnosti, onko nyt saatavissa oleva vastekäyrä sellainen, että se on käytettävissä pitkään. Epävarmuuksia on kuitenkin ja niiden kanssa on tultava toimeen. Lisäksi neuvottelukuntaa kiinnosti, vaikuttaako laitoksen ikääntyminen maanjäristysriskiin. Fortumin mukaan vuonna 2018 tehdyt seismiset laitoskierrokset antavat senhetkisen kuvan laitoksen laitteista. Mekaanisissa prosessijärjestelmän laitteissa ei ole nähtävissä, että ikääntymisellä olisi merkittävää vaikutusta. Ikääntymismekanismit pyritään

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

huomioimaan, ja kunnossapidolla huolehditaan, ettei heikkenemistä tapahdu. Myös muutostöissä huomioidaan maanjäristysluokituksen asettamat kestävyysvaatimukset kohteelle.

Neuvottelukunta arvioi tilannetta tulevassa lausunnossaan.

Esitysten kalvot ovat liitteissä 2 ja 3.

5 **LoPSR: Käyttökokemustoiminta**

Suvi Ristonmaa esitteli sisäisen käyttökokemustoiminnan osalta määräyksen STUK Y/1/2018 21 §:ään liittyvää arvioluonnosta. Fortumin sisäisen käyttökokemustoiminnan voi katsoa järjestetyn STUK Y/1/2018 21 §:n tarkoittamalla tavalla. Ongelmana on kuitenkin se, että Loviisan voimalaitoksen sisäisen käyttökokemustoiminnan prosessi ei täysin tuota haluttua tulosta, mistä osoituksena on ollut saman tyyppisten tapahtumien toistuminen. STUK on edellyttänyt tilanteen parantamista viimeisimmän neljän vuoden ajan. Fortum ei kuitenkaan ole pystynyt osoittamaan korjanneensa prosessia; selvittäneensä ja korjanneensa tapahtumien toistumisen syyt. Täten STUKilla ei ole varmuutta käyttökokemustoiminnan vaikuttavuuden paranemisesta.

YTN kysyi STUKin johdon näkemyksen tilanteesta sekä esitti muutamia tarkentavia kysymyksiä esityksestä. Aiheen käsittelyä jatkettiin kohdan 6 asian yhteydessä.

Esityksen kalvot on annettu liitteessä 4.

6 **LoPSR: Johtamisjärjestelmän, organisaation toiminnan ja turvallisuuskulttuurin kehittyminen - uusien selvitysten yhteenvedo**

Pia Oedewald käsitteli turvallisuusmääräyksen STUK Y/1/2018 25 §:ään liittyvien asioiden päivityksen. Hän aloitti kertaamalla lyhyesti huhtikuun kokouksessa esitetyt asiat korostaen STUKin huolenaiheita. Hyviäkin asioitakin esitettiin. Fortum pyrkii toimimaan oikea-aikaisesti ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden, mutta ei STUKin näkemyksen mukaan aina onnistu siinä, vaan poikkeamien toistuvuutta ja kehittämisen viiveitä esiintyy. STUK halusi ymmärtää laitoksen johdon tavoitteita ja niitä ohjaavia käsityksiä ja teetti siksi VTT:llä tutkimuksen Loviisan laitoksen turvallisuuskulttuurista ja johtamisesta. Pia Oedewald esitteli tutkimuksen tulokset lyhyesti. Positiivista on johdon sitoutuneisuus Loviisan laitokseen ja sen turvalliseen käyttöön. Turvallisuusparannusten toteutusta heikentää kuitenkin se, että tekniset asiat on hyvin vahvasti erotettu organisaation ja ihmisten toimintaan liittyvistä asioista. Johtaminen on paljon vapauksia antavaa, jolloin johdon odotusten jalkautuminen voi kärsiä, vaikka se korostaakin henkilökohtaista vastuuta tehtävien hoidosta. Johtamista ohjaavissa arvoissa ja käsityksissä on paljon hyvää. WANOa on hyödynnetty organisaation toiminnan kehittämisen tukena. VTT:n tutkimuksen tulokset vahvistavat STUKin oman näkemyksen asiasta.

STUK esitti keväällä selvityspyynnössä Fortumille vaatimuksen täydentää turvallisuuskulttuuria ja johtamista koskevaa selvitystään luvanhaltijan yhteenvedolla tärkeimmistä kehittämistä vaativista kulttuurin ja johtamisen piirteistä sekä kehitystoimenpiteistä tavoitteineen ja aikatauluineen. Fortum täydensi selvitystään kesällä. Fortum oli tunnistanut kuusi aihetta, joita sen on kehitettävä. STUK on jatkanut Fortumin kanssa keskusteluja

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

saadakse tietoa siitä, mikä on Loviisan laitoshoidon näkemys kehityskohteiden taustalla olevista haasteista, eli muutostarpeiden perusteista ja siten perimmäisistä tavoitteista.

Yhteenvedona Pia Oedewald totesi, että Fortumin toiminnassa on monia hyviä turvallisuuskulttuurin piirteitä, mutta myös kehitettävää. Merkittävä kysymys STUKille turvallisuusarviota ajatellen on organisaation oma kyky ja halu tunnistaa heikkouksiaan ja muuttaa toimintaa. Kehitystoimenpiteiden ja Fortumin vastineiden perusteella laitosjohtossa ja turvallisuuskulttuuriasiantuntijoiden keskuudessa on ymmärrystä heidän kulttuurinsa haavoittuvuuskohdista. Turvallisuuskulttuuriin liittyvien puutteiden esiintuominen kirjallisesti näyttää olevan haastavaa ja voi vaikuttaa siihen, miten niitä työestetään. Turvallisuuskulttuurin ja organisaation kehittäminen ovat tapahtuneet aiemmin erillään toisistaan, mihin STUK on asettanut valvonnassaan vaatimuksia. Konkreettisten toimien vaikutus alkaa pikkuhiljaa näkyä.

Kokonaisuudessa Fortumin turvallisuuskulttuurin ja johtamisen tilanne täyttää niille asetetut vaatimukset. STUK seuraa kehitystoimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.

Neuvottelukuntaa kiinnosti, miten esitetyt toimenpiteet pureutuvat erityisesti käyttökokemustoiminnan haasteisiin. Inhimillisten tekijöiden parempi koordinointi voi auttaa myös käyttökokemustoiminnan vaikuttavuutta jatkossa. Oedewald esitti, että perustavaa laatua oleva ongelma näyttää olevan, että Fortum on tyytyväinen omaan toimintaansa, myös käyttökokemustoiminnan osalta. Se on mieltänyt sisäisistä käyttökokemuksista oppimisen vähittäiseksi kehittämiseksi, jossa kehitetään vähän ohjeita ja teknistä toteutusta. Koska organisaatio vaikuttaa olevan tyytyväinen käyttökokemustoimintaan tällaisena, se ei ole nähnyt tarvetta nostaa sen rimaa ja hyödynnettävyyttä.

Neuvottelukunta jatkaa asian käsittelyä tulevassa lausunnossaan.

Esityksen kalvot on annettu liitteessä 5.

7 Loviisan PSR, YTN:n lausunnon tilanne

Heli Talja ja Timo Äikäs kertoivat neuvottelukunnan lausunnon tilanteesta. Lausunnon valmisteluroolit jaettiin jo aiemmin. Neuvottelukunta yllättyi siitä, että lausuntoja tarvitaan kaksi. STUKilta saadun turvallisuusarvion luonnoksen perusteella on ensimmäiset versiot kirjoitettu kaikista aihealueista. Myös VLJ-luolan lausunnosta on olemassa luonnos. Lausuntoluonnoksia päivitetään mm. nyt saatujen esitysten perusteella. Neuvottelukunta toivoi saavansa lausuntopyynnön hyvissä ajoin ennen seuraavaa kokousta.

STUKin mukaan aikataulu näyttää siltä, että 1.10. toimitetaan VLJ-luolan määräaikainen turvallisuusarvio neuvottelukunnalle. Voimalaitoksen PSR:ssä on vielä auki olevia asioita. Tavoite on toimittaa arvio 18.10. Fortumilta ei ole vielä saatu turvallisuusarviointin yhteenvedoa, jossa on mm. turvallisuusparannuksiin ja ikääntymisen hallintaan liittyvät investointisuunnitelmat. STUK odottaa saavansa sen kuun vaiheessa.

Neuvottelukunnan mielestä aikataulu on melko tiukka, koska seuraavassa kokouksessa 2.11. pitäisi jo tarkastella seuraavaa luonnosta.

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

8 OL2 tapahtuma – STUKin tilannekuvan muodostaminen ja ulkoinen viestintä valmiustilanteessa

Kirsi Alm-Lytz alusti siitä, miten STUK muodosti tilannekuvan tapahtuneesta joulukuun valmiustilanteessa. Hän aloitti toiminnan käynnistymisestä ja siihen liittyvästä aikajana-
nasta. Organisoituminen tapahtui nopeasti etätöistä huolimatta. Myös harjoituksia on ollut paljon viime aikoina, mikä vaikutti toiminnan käynnistämiseen.

STUKin viestintäpäällikkö Piia Kaijanto esitteli joulukuun 2020 Olki2-tapahtuman viestintään liittyvää tutkimusta ja havaintoja viestinnän onnistumisesta. Esitys perustui Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) ja Helsingin yliopiston tekemiin tutkimuksiin. Tutkimuksissa todettiin, että häiriö voimalaitoksessa on aina iso uutinen, johon pitää varautua viestinnällisesti hyvin etukäteen ja käytettävät käsitteet on oltava valmiina ja yhdenmukaisia kaikkien toimijoiden kesken. OL2-tapahtuman viestinnässä epäselvyys käytettävistä käsitteistä aiheutti viestinnällisen ongelman organisaatioiden sisällä, sidosryhmien keskuudessa ja ulkoisessa viestinnässä. Lisäksi sosiaalisessa mediassa tulee käyttää yhtenäisiä aihetunnisteita eli #hastageja, jotta aiheen seuranta on selkeämpää. Joulukuun tapahtumassa toimijat eivät käyttäneet aihetunnisteita, joka Helsingin yliopiston tutkimuksen mukaan oli selkeä puute. Tutkimukset osoittavat, että jokaisen tahon tulee kehittää toimintatapojaan; erityisesti käsitteistön, tiedonkulun, viestinnän koordinoinnin ja toimivaltakysymysten osalta. Lisäksi tutkimukset osoittivat, että STUK otti päävastuun viestinnästä (myös määrällisesti), jolloin viestintää koskeva kriittinen keskustelu kohdistui jopa kohtuuttomasti STUKiin. Etenkin viestinnän nopeudesta käyty kriittinen keskustelu kohdistui STUKiin, ja siitä tuli pääuutinen.

Viestinnän toimintaympäristö on muuttunut viimeisimpien vuosien aikana. Kansalaisten ja median luottamus viranomaisten toimintaan nyky-yhteiskunnassa testataan sillä, luotavatko he tiedonkulkuun, läpinäkyvyyteen ja avoimuuteen. Tiedonkulun nopeudesta voidaan olla eri mieltä, mutta digitaalisessa viestinnässä korostuu ajantasaisuus, vuorovai-
kutteisuus ja helppokäyttöisyys. Tutkimuksissa korostuu mediayhteiskunnassa reaaliaikainen tiedonkulku, jolloin viranomaisten toiminnassa ei voi jättää viestintää huomioimatta.

Tutkimuksissa korostui myös valmiusharjoitusten merkitys. Harjoituksista viestiminen ja myös niistä saatujen johtopäätöksien kertominen lisää kansalaisten luottamusta viranomaisten toimintaan. Toisaalta ohjeissa määritellyt ja harjoituksissa opitut toimintatavat eivät saa ohjata poikkeustilanneviestintää väärään suuntaan, vaan tilanteessa tulee olla mahdollista soveltaa tarvittavin ja soveltuvin osin ohjeita ja käytäntöjä.

Tutkimusten johtopäätöksenä voidaan todeta, että poikkeustilanneviestintä tarvitsee selkeyttämistä ja harjoittelemista, jossa käytettävät käsitteet, toimintatavat, tiedonkulku ja toimivaltakysymykset on määritelty etukäteen. Huomioitavaa on, ettei viestinnän koordinaatiota poikkeustilanteessa ole laissa määritelty kenellekään viranomaiselle selkeästi. Lisäksi harjoitusviestintää tulee lisätä kaikkien toimijoiden tasolla. Helsingin yliopiston tutkijat suosittelevat poikkeustilanteessa toimijoiden yhteistiedotetta noin tunnin sisällä julkaistavaksi tapahtuneesta, jotta toimijoiden eri roolit tilanneviestinnässä voidaan selkeyttää.

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

Neuvottelukuntaa kiinnosti TVO:n reaktiivinen viestintä ja pelastuslaitoksen rooli, sekä tilannekuvan erilaisuus eri organisaatioissa. Tilannekuvaa pitäisi koordinoida eri organisaatioiden välillä. STUKin tiedottaminen pelkästään lehdistötiedotteita seuraamalla ei neuvottelukunnan mukaan ollut kovin selkeää. Twitter ja lehdistötiedotteet sekä asiantuntijalausunnat medialle täydensivät toisiaan, mutta kansalaisten ei ollut helppoa saada kokonaiskuvaa STUKin viestinnästä seuraamalla lehdistötiedotteita stuk.fi-sivustolla. STUKissa on keskusteltu, että viestiminen valmiustilanteessa suoraan kansalaisille edellyttäisi olemassa olevien viestintäkanavien lisäksi myös muita kanavia, toimintatapojen päivittämisen ja kohderyhmälähtöisiä sisältöjä. Kohdentamalla viestintää kansalaisille STUKilla tulisi olla myös valmius palvella ja neuvoa kansalaisia myös muilla tavoin kuin tiedottamisella. Tällä hetkellä STUKin valmiustilanteessa mediapalveluryhmä palvelee toimittajia, joiden edustamien medioiden kautta tieto tilanteesta ja suosituksista tavoittavat kansalaisia.

Helsingin yliopiston tutkimus paljasti myös ns. kriittisen ja äänekkään kansalaisryhmän, joka suhtautuu kriittisesti viranomaisten viestintään, toimintakyvykkyyteen ja ydinvoiman turvallisuuteen. Tämä ryhmä tulee tunnistaa paremmin ja ottaa huomioon viestinnässä. Heidä pitää STUKin pyrkiä palvelemaan paremmin, jotta heidän luottamuksensa säilyy.

Neuvottelukunta totesi, että tiedottamisessa on tärkeä ottaa huomioon myös se, että sillä luodaan mielikuvia. On erittäin tärkeää ymmärtää, mikä on tärkeää, jotta voidaan luoda mahdollisimman oikea mielikuva ja vaikutelma. Median rooli on myös tärkeää ymmärtää, koska media luo asioista omat tarinansa ja lööppinsä.

Raportissa esitetty viranomaisten ja voimayhtiöiden yhteinen ensitiedote keskustelutti kokousohallistujia. Neuvottelukunnan mielestä yhteistiedotetta ei pitäisi tehdä, koska se voi hämärtää eri toimijoiden riippumattomuutta. Yhteistiedote saattaisi myös vahingoittaa luottamusta viranomaiseen. Myös yhteistiedotteen mukanaan tuoma aikaviive on asiaa vastaan. Yhteisen tilannekuvan koordinointi sen sijaan on tärkeää.

Esitysten kalvot on annettu liitteissä 6 ja 7.

9 Muut asiat

Karin Rantamäki esitteli lyhyesti ydinturvallisuusseminaarin alustavan ohjelman. Seminaari on tänä vuonna TEMin järjestettävänä ja pidetään 26.11.2021. Seminaarin otsikko on Kohti kokonaisuudistusta ja siinä käsitellään erityisesti ydinenergialakia ja sen uudistustarpeita.

Seminaarin alustava ohjelma on liitteessä 8.

10 Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous on 2.11.2021. Siinä pitäisi käsitellä jo seuraavaa luonnosta neuvottelukunnan lausunnosta koskien Loviisan määräaikaista turvallisuusarviointia.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:58.

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

25.10.2021

Pöytäkirjan vakuudeksi

Lasse Reiman
Puheenjohtaja

Karin Rantamäki
Sihteeri

Jakelu: YTN

Tiedoksi: KiA, JHe, JkL, ToR, TV, ToK, PoE, SuR, JHb, NLe, JSa, EVi, KaP, PmK
TEM: Heikinheimo, Aurela, Kumpula, Louvanto, Slant
Fortum: A.-P. Kirkinen, M. Harti, J. Ahokas, J. Koskenranta
Voimayhtiöt: Fennovoima, Fortum, TVO, Posiva

Liitteet

1. Ydinturvallisuusneuvottelukunnan kokous 5/2021, esityslista 13.9.2021.
2. 20210913_YTN_Seismiset selvitykset, kalvoesitys Jarkko Ahokas, Jukka Koskenranta
3. Loviisa PSR2023 - seismiset selvitykset YTN-2021-05_v2, kalvoesitys Niko Leso, Jan-Erik Holmberg, Jorma Sandberg
4. YTN-13092021-sisäinen-käyttökokemustoiminta, kalvoesitys Suvi Ristonmaa
5. LO-PSR_YTN_esittely syyskuu 2021_organisaatioasiat_PPTX, kalvoesitys Pia Oedewald
6. OL2 tapahtuma TAR tilannekuva_YTN 13092021, kalvoesitys Kirsi Alm-Lytz
7. YTN-viestinnän-tutkimustulokset-13092021_FINAL, kalvoesitys Piia Kaijanto
8. Ydinturvallisuusseminaari – ohjelma 2021, kalvoesitys Karin Rantamäki